

Uppsala den 20 januari 2010

Överklagande

HÖRBY KOMMUN
Miljönämnden

2010-01-25

Växjö tingsrätt

Miljödomstolen Dnr.....

Box 81

351 03 Växjö

MÅL nr M 149-10

Komplettering av tidigare insänt överklagande av länsstyrelsen i Skåne län beslut avseende Shell Exploration and Production AB anmälan om provborrning efter naturgas på fastigheten Oderup 25:4 i Hörby kommun. Lst Dnr 505-75346-09.

Yrkanden

Miljönämnden yrkar att miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska fastställa miljönämndens i Hörby kommun beslut innebärande att den anmälda provborrningen ska förbjudas.

Vidare yrkas att länsstyrelsens beslut tillsvidare inte ska gälla.

Miljödomstolens dom ska gälla med omedelbar verkan även om den överklagas.

Sekretess

Miljönämnden begär att miljödomstolen ska sekretessbelägga de intyg som bifogas, samt de uppgifter i detta överklagande som är känsliga för de berörda. Nämnden uppfattar att 21 kap. 1 § i offentlighets och sekretesslagen kan utgöra en grund för detta.

Ekolagen Miljöjuridik AB

Östra Ågatan 53, 5 tr

753 22 Uppsala

Tel. 0730 59 09 29

Fax. 018 15 50 55

Skype: ekolagen.miljojuridik.ab

Jur.dr. Jonas Christensen

www.ekolagen.se

Juristen@ekolagen.se

org. nr. 556711-2783

www.swedenviro.se

Styrelsens säte: Uppsala

Ingår i nätverket

Grunder

Inledning

Utöver vad nämnden tidigare anfört i detta ärende, ber vi att få komplettera med följande.

Länsstyrelsen har upphävt miljönämndens beslut därför att man inte fann att verksamheten kan anses medföra någon risk för olägenheter, enligt miljölagstiftningens definitioner, vare sig för människors hälsa eller för miljön. Miljönämnden i Hörby kommun menar att denna slutsats är fel, eftersom länsstyrelsen inte har utgått från att den psykiska oron hos omkringboende ska betraktas som en självständig olägenhet. Nämnden menar vidare att denna självständiga olägenhet kommer över gränsen för vad som enligt 9 kap. 3§ MB betecknas som ringa.

Vilka olägenheter gäller målet?

Sökanden hävdar i sitt yttrande (2009-12-11 s. 2) att de reella riskerna med den planerade verksamheten är *obefintliga*. Nämnden menar dock att detta inte är visat med tillräcklig tydlighet, och dessutom har sökanden tidigare hävdat att risken för olycka föreligger, även om den betecknats som *liten*.

Länsstyrelsen finner å sin sida inte skäl anta att verksamheten vid *normal* drift kommer att medföra risk för olägenhet för miljön. På sidan 7 (andra st. under rubriken "länsstyrelsen gör följande bedömning") skriver länsstyrelsen att "De miljöstörningar som den planerade verksamheten kan väntas ge upphov till vid normal drift /.../ måste betecknas som små." Länsstyrelsen menar, att då störningen för de omkringboende endast är ringa, så finns ingen grund att förbjuda verksamheten eller att meddela förbud eller försiktighetsmått.

Enligt nämndens uppfattning måste dock även konsekvenserna av en eventuell olycka eller annat missöde, som ligger utanför en normal drift tas med i bedömningen. Naturligtvis *planerar* ingen för allvarliga olägenheter för miljön, men konsekvenserna av om en sådan ändå skulle inträffa måste redovisas och tas med i bedömningen.

Begreppet risk är en ekvation bestående dels av sannolikheten för att något ska inträffa, dels av vilka följderna kan bli om detta inträffar. Innebörden är att risken inte behöver vara låg, enbart därför att sannolikheten för att något ska inträffa är låg. Om sannolikheten är låg, medan de tänkbara konsekvenserna av det inträffade är allvarliga, kan risken ändå komma att betraktas som hög.

I detta fall är de närboende rädda för risken att dricksvattenkvaliteten kan komma att påverkas. Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel, och provborrningen kan i värsta fall leda till att såväl ett antal privata vattentäkter som en kommunal vattentäkt kan bli påverkade av vissa potentiellt toxiska grundämnen. Som Nämnden anfört tidigare kan det beräknas att cirka 300 personer, och i vissa fall tamboskap, kan komma att få sitt dricksvatten påverkat. Vid händelse av olycka eller ett missöde kan därför allvarliga konsekvenser bli följden.

Detta mål handlar dock om mer än själva vattenföroreningen i sig, eftersom den oro som de kringboende har för vad som kan bli följden av en olycka eller missöde, enligt praxis och motiv ska ges en självständig rättslig betydelse som en s.k. psykisk immission.

Begreppet psykisk immission

Begreppet psykisk immission finns med redan i Immissionsakkunnigas förslag till miljöskyddslag (SOU 1966:65 s. 302), och det var med denna grund som Koncessionsnämnden för miljöskydd, KN, fattade sitt beslut i det s.k. latexmålet (KN 36/77). Också i latexmålet var risker för en allvarlig olycka mycket liten. I sitt andra yttrande i målet skriver dåvarande Sprängämnesinspektionen att *"Vid sammanträdet [datum etc /.../] framkom att processmetoderna är sådana att riskerna torde var betydligt mindre än vad som kunde bedömas av remissunderlaget."* Mot bakgrund av detta hade inspektionen inget att erinra mot föreslagen lokalisering.

Koncessionsnämnden skriver sedan (s. 28f). *"Koncessionsnämnden anser sig i sak böra acceptera sprängämnesinspektionens bedömning, eftersom inspektionen har mycket stor erfarenhet av industriella säkerhetsfrågor och ingenting framkommit i ärendet som tyder på att sakägarnas farhågor i detta fall kan vara välgrundande. Nämnden utgår sålunda från att det, objektivt sett, inte kommer att föreligga någon beaktansvärd risk för katastrofskada, om den planerade latexfabriken förses med skyddsanordningar etc. som uppfyller alla rimliga tekniska krav. Detta utesluter inte att det, åtminstone under en övergångsperiod, kan komma att råda en betydande osäkerhet bland de närboende som bl.a. kan påverka fastighetsvärdena i trakten. En sådan osäkerhet är också att se som en olägenhet som bör beaktas vid tillåtlighetsprövningen enligt miljöskyddslagen."*

Trots Sprängämnesinspektionens yttrande förbjöd Koncessionsnämnden verksamheten på den sökta platsen, bl.a. mot bakgrund av oron.

En psykisk immission ska alltså *betraktas som en olägenhet i sig*, fullt jämförbar med buller, skakning eller andra mer klassiska olägenheter. Någon

ändring i detta avseende var inte avsedd när begreppet överfördes till miljöbalken (Michanek/Zetterberg "Den svenska miljörätten", andra upplagan s. 251 not 31, se även prop. 1997/98:45 del 2 s. 108). Psykiska immissioner ska vidare bedömas *isolerat* från den störning som ger upphov till rädslan m.m. (Michanek/Zetterberg s. 251).

Vidare bör poängteras att såväl den tidigare miljöskyddslagen (se t.ex. SOU 1966:65 s. 303 samt Westerlund s. 58) som miljöbalken utgår redan från risken för att något ska inträffa, vilket naturligtvis har betydelse även för bedömningen av psykiska immissioner. Rädslan utgår just från risken för att något oväntat och oplanerat ska inträffa. Detta var ju också huvudtemat i latexmålet.

Betydelsen av närboendes oro i detta fall

Mot bakgrund av vad som anförts ovan, ska vid tillämpningen av t.ex. 2 kap. 3§ MB oron därför ses som en självständig "olägenhet för människors hälsa". Så som det får förstås av beslutet, menar dock länsstyrelsen att eftersom risken för att vattnet ska förorenas är mycket liten så kan det inte anses vara en olägenhet för människors hälsa enligt definitionen i 9 kap. 3§ MB, och därmed kan inte heller några försiktighetsmått eller förbud enligt 2 kap. MB komma i fråga.

Det är möjligt att risken för grundvattenförorening är liten, men eftersom *oron* för grundvattenförorening ska ses som en självständig olägenhet måste frågan vara om *denna oro* ska anses vara så liten att den inte når över gränsen för vad som enligt 9 kap. 3§ ska anses vara ringa.

Naturligtvis måste det finnas ett samband mellan verksamheten och den störning eller olägenhet som de närboende hyser oro för, även om sannolikheten kan vara mycket liten för att så sker (se latexmålet s. 28-29). I detta fall menar vi att verksamheten faktiskt kan leda till förorening av grundvattnet, även om sannolikheten för att detta inträffar är mycket liten. Så vitt vi förstår länsstyrelsens beslut så utesluter inte heller länsstyrelsen ett sådant samband.

Enligt 2 kap 3§ MB ska verksamhetsutövare vidta de försiktighetsmått etc. som behövs för att förhindra etc. olägenheter för människors hälsa och miljön.

Medan begreppet psykisk immission tidigare utvecklats enligt miljöskyddslagens praxis, måste detta begrepp nu anses innefattas i begreppet olägenhet för människors hälsa, definierat i 9 kap. 3§ MB. (se även prop. 1997/98:45, del 2 s. 108) Det ska handla om "*en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt*".

Utifrån denna risk har de omkringboende utvecklat en oro. Denna oro är i lagens mening en psykisk immission.

Länsstyrelsen menar i sitt beslut att detta förhållande inte är tillräckligt styrkt i nämndens tidigare handlingar. Till denna komplettering bifogas därför sjukvårdsintyg som styrker dessa omständigheter. Dessutom bifogas en protestlista med drygt 70 namnunderskrifter, där alla säger sig hysa stor oro för den planerade verksamheten.

Nämnden menar, att det av dessa skrivelser framgår att det föreligger en väsentlig och reell oro hos personer som bor nära den planerade verksamheten. Denna oro kan inte betraktas som ringa. Att sannolikheten för att den befarade grundvattenföroreningen ska inträffa är låg, spelar egentligen ingen roll så länge som sannolikheten inte är noll. Skulle det uppstå grundvattenförorening kan dessutom hälsokonsekvenserna för boende och för tamboskap bli allvarliga. Därutöver finns en uppenbar risk för att fastigheternas värde kan komma att försämrats. Detta är en viktig konsekvens av latexmålet.

Eftersom de boende känner stark oro oavsett de försiktighetsmått som bolaget enligt ansökan ska utföra, så kan verksamheten enligt 2 kap. 9§ 1 st. MB inte tillåtas. Miljödomstolen ska därför med upphävande av länsstyrelsens beslut, fastställa miljönämndens i Hörby beslut.

Domen ska gälla med omedelbar verkan även om den överklagas.

Enligt Fullmakt

Jonas Christensen